



CURTEA DE APEL CENTRU



Republica Moldova, MD 2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4

e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209

www.instante.justice.md

Nr.

4-3576-19410

din

16.09.2026

Dosar nr. 3-63/26

(2-26095241-02-3-27072026)

Către doamna Manole Domnica
Președinte al Curții Constituționale
Str. Alexandru Lăpușneanu 28

Onorată Curte, prin prezenta, Curtea de Apel Centru, Vă remite încheierea emisă pe marginea sesizării privind excepția de neconstituționalitate precum și sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată în cadrul procesului de contencios administrativ, dosar nr. 3-63/26, intentat la acțiunea înaintată de Victor Aslanov împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la omisiunea Comisiei Electorale Centrale și actului administrativ aferent în ordinea prevăzută de art. 91 Cod electoral.

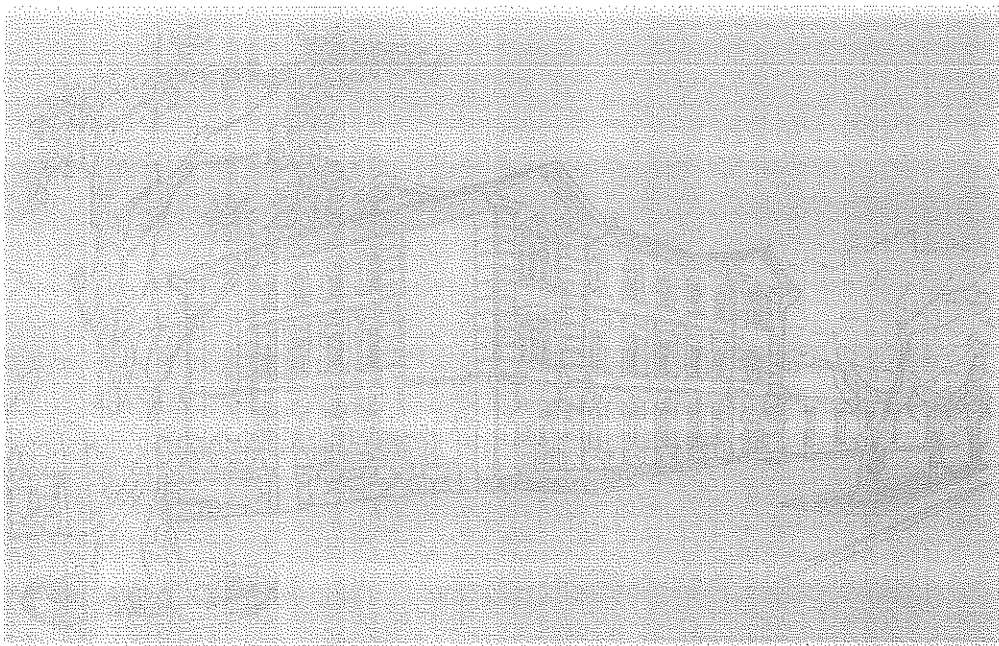
Anexă:

1. Sesizare privind excepția de neconstituționalitate în original.
2. Copia încheierii din 14 septembrie 2026.

Președintele interimar al
Curții de Apel Centru.

Mîra Ghenadie





Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică****1. Nume:** Grigoraș**2. Prenume:** Alexandru

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Excepția de neconstituționalitate este ridicată în dosarul nr. 3-63/26 (PIGD 2-26095241-02-3-27072026), pendinte la Curtea de Apel Centru, judecător Lucia Bagrin, având ca obiect contestarea unei hotărâri a Comisiei Electorale Centrale prin care a fost refuzată înregistrarea unui grup de inițiativă pentru desfășurarea referendumului local de revocare a primarului comunei Coșnița, raionul Dubăsari.

Autorul excepției, dl Grigoraș Alexandru, este primarul comunei Coșnița, ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat la alegerile locale generale, mandatul său fiind validat în condițiile legii și aflându-se în curs de exercitare. În cursul anului 2026, un grup de locuitori ai comunei, condus de dl Aslanov Victor, a întreprins două încercări succesive de constituire a unui grup de inițiativă pentru revocarea primarului prin referendum local, în temeiul art. 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022.

Prima cerere de înregistrare, depusă la 9 iulie 2026 în urma adunării de constituire din 28 iunie 2026, a fost respinsă prin Hotărârea CEC nr. 4634 din 16 iulie 2026, necontestată în termenul legal. Comisia a reținut, printre altele, neconformități privind constituirea grupului și lipsa actelor confirmative ale faptelor imputate primarului. A doua cerere, înregistrată sub nr. CEC-7/27315 din 20 iulie 2026, în urma unei noi adunări din 19 iulie 2026, invocă, reformulate, aceleași motive: adoptarea de către consiliul local a unor decizii privind schimbarea destinației unor terenuri, pretinsa implicare a primarului în pregătirea ședinței consiliului din 19 mai 2026, corespondența primăriei cu Cancelaria de Stat, retragerea unui apel declarat în numele consiliului, excluderea primarului dintr-un partid politic și pretinsa nerespectare a rezultatului unui referendum local consultativ din 21 iunie 2026.

În cadrul procedurii administrative, prin demersul nr. CEC-8/10769 din 21 iulie 2026, Comisia a solicitat inițiatorilor, pe lângă înlăturarea unor divergențe de date constatate în actele depuse, „expunerea motivelor de fapt și de drept care justifică inițierea referendumului local de revocare, cu anexarea actelor confirmative corespunzătoare sau orice alte probe pertinente”. Prin răspunsul înregistrat sub nr. CEC-7/27348 din 23 iulie 2026, inițiatorii au reiterat că motivele sunt descrise în actele anexate cererii, fără a prezenta acte suplimentare. Prin adresa nr. CEC-8/10768 din 21 iulie 2026, Comisia a solicitat și punctul de vedere al primarului, care a fost prezentat prin opinia nr. CEC-7/27350 din 23 iulie 2026, însoțită de înscrisuri.

Prin **Hotărârea nr. 4649 din 24 iulie 2026**, Comisia Electorală Centrală a respins cererea de înregistrare a grupului de inițiativă. Motivul unic reținut este de ordin probatoriu: inițiatorii nu au prezentat probe care să confirme, „în modul stabilit” de art. 217 alin. (3) din Codul electoral, temeiurile de revocare invocate. Comisia a constatat că înscrisurile prezentate – procese-verbale ale ședințelor consiliului local, corespondență administrativă, o cerere de chemare în judecată într-un litigiu nesoluționat, un act intern al unui partid politic, manifestări de opinie ale locuitorilor – nu constituie confirmări ale unor fapte imputabile primarului, iar faptele invocate privesc, în cea mai mare parte, acte ale consiliului local, adoptate în competența exclusivă a

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

acestui, în parte în executarea unei hotărâri judecătorești. Comisia a reiterat, în acest sens, practica sa anterioară (Hotărârile nr. 3342/2025, nr. 4527 din 5 mai 2026, nr. 4605 din 1 iulie 2026), potrivit căreia confirmarea „în modul stabilit” presupune hotărâri judecătorești definitive, acte de constatare ale autorităților de control ori sancțiuni aplicate în condițiile legii, iar nu declarațiile inițiatorilor.

La 27 iulie 2026, dl Aslanov Victor a depus la Curtea de Apel Centru cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea Hotărârii nr. 4649/2026 și obligarea Comisiei la înregistrarea grupului de inițiativă, la confirmarea conducătorului, la includerea întrebării în buletinul de vot, la stabilirea termenului de colectare a semnăturilor și la eliberarea legitimațiilor, iar în subsidiar – obligarea la reexaminarea cererii. Prin încheierea din 28 iulie 2026, instanța a atras din oficiu în proces, în calitate de terț, primarul comunei Coșnița, autorul prezentei excepții, care a depus referință.

Criticile reclamantului privesc chiar conținutul normei aplicate. Acesta susține că sintagma „fapte confirmate în modul stabilit” instituie un standard probatoriu nedefinit, pe care inițiatorii nu îl puteau anticipa, întrucât legea nu arată care este „modul stabilit” de confirmare a faptelor; că cerința confirmării prin acte oficiale ar fi un criteriu adăugat de Comisie, străin legii; că, în lipsa unei reglementări exprese, verificarea Comisiei la etapa înregistrării ar fi trebuit să rămână una prima facie, temeinicia motivelor urmând a fi apreciată de alegători prin vot; și că aplicarea normei ar fi contrară principiului proporționalității. Reclamantul invocă, totodată, existența unei practici judecătorești pe care o consideră divergentă în aplicarea aceleiași norme.

Autorul excepției a arătat, prin referința depusă, că, în opinia sa, sintagma are un conținut determinabil pe cale sistematică – confirmarea faptelor prin actele autorităților competente să le constate –, acest sens conferind normei un efect util și fiind compatibil cu caracterul excepțional al revocării, reținut de Curtea Constituțională în Decizia nr. 96 din 4 octombrie 2017, §§ 32–36. Autorul nu poate însă ignora că litigiul a fost construit de partea adversă tocmai pe teza contrară, că instanța urmează să se pronunțe nemijlocit asupra standardului pe care legea îl impune inițiatorilor și că dezacordul dintre participanți nu privește faptele, ci întinderea unei condiții legale al cărei conținut legiuitorul nu l-a detaliat.

Soluția asupra acțiunii depinde în mod direct și exclusiv de răspunsul la această întrebare. Dacă sintagma este înțeleasă ca impunând confirmarea faptelor prin acte ale autorităților competente, actul contestat va fi menținut; dacă este înțeleasă în sensul propus de reclamant – ori dacă s-ar reține că, în lipsa unei detalieri legislative, ea nu stabilește niciun standard –, actul va fi anulat, iar Comisia va fi obligată să înregistreze grupul ori să reexamineze cererea. Niciun alt temei de fapt sau de drept nu a stat la baza hotărârii contestate.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul prezentei sesizări îl constituie excepția de neconstituționalitate a **sintagmei „fapte confirmate în modul stabilit” din articolul 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022**, în măsura în care legiuitorul nu a detaliat modalitatea de stabilire și de probare a faptelor care pot fundamenta inițierea revocării primarului prin referendum, sub aspectul compatibilității acesteia cu art. 1 alin. (3), art. 2, art. 7, art. 16, art. 20, art. 23 alin. (2), art. 38, art. 39, art. 54, art. 109 și art. 112 din Constituția Republicii Moldova.

Norma din care face parte sintagma contestată are următorul conținut: „(3) Revocarea primarului prin referendum poate fi inițiată în cazul în care acesta nu respectă interesele comunității locale, nu exercită în mod adecvat atribuțiile de ales local prevăzute de lege, încalcă normele morale și etice, fapte confirmate în modul stabilit.” Sintagma îndeplinește funcția unei condiții de admisibilitate a inițiativei, distinctă de temeiurile de revocare pe care le însoțește: legiuitorul nu s-a mulțumit cu invocarea unui temei, ci a cerut ca faptele corespunzătoare să fie „confirmate în modul stabilit”.

Problema de constituționalitate pe care autorul o supune Curții rezultă din modul în care legiuitorul a configurat această condiție. Sintagma „în modul stabilit” este o normă de trimitere: ea presupune, prin însăși formularea ei, existența unei reglementări care să stabilească modalitatea de confirmare a faptelor – cine le constată, prin ce act, în ce procedură, cu ce forță probantă și la ce moment. Or, o asemenea reglementare nu există. Codul electoral nr. 325/2022 nu o cuprinde nici în art. 217, nici în art. 220–221, care reglementează inițierea referendumului local și înregistrarea grupului de inițiativă, nici în vreo altă dispoziție; Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care reglementează încetarea înainte de termen a mandatului primarului, nu detaliază temeiurile și nici modul de constatare a faptelor care pot conduce la revocare prin referendum; iar Regulamentul privind referendumul local aprobat prin Hotărârea CEC nr. 3641/2025, care la pct. 132 cere anexarea la cerere a „actelor confirmative”, nu determină nici el natura acestor acte. Trimiterea operată de legiuitor rămâne, așadar, fără obiect explicit.

Autorul subliniază că această lacună nu este una de detaliu. Ea privește chiar elementul de care depinde funcționarea mecanismului: standardul în raport cu care autoritatea electorală verifică dacă o inițiativă de revocare poate fi declanșată. În absența detalierii legislative, conținutul condiției a trebuit reconstituit pe cale de interpretare – de către Comisie, prin hotărârile sale succesive, și de către instanțe, în controlul acestora –, ceea ce a generat, în litigiul principal, lecturi diametral opuse ale aceluiași text: pentru o parte, confirmarea presupune acte ale autorităților competente; pentru cealaltă, orice înscris prezentat de inițiatori poate ține loc de confirmare, iar temeinicia motivelor revine alegătorilor. Întrebarea adresată Curții este, prin urmare, dacă o normă care condiționează declanșarea procedurii de revocare a unui ales local investit prin vot direct de confirmarea faptelor „în modul stabilit”, fără ca legiuitorul să fi stabilit acest mod, întrunește exigențele constituționale de calitate a legii și asigură protecția efectivă a

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

mandatului electiv și, în măsura în care le întrunește, care este lectura sintagmei compatibilă cu Constituția.

Obiectul sesizării nu îl constituie oportunitatea instituției revocării primarului prin referendum – mecanism legitim de răspundere a aleșilor locali, consacrat de Codul electoral –, nici modul concret în care Comisia Electorală Centrală a apreciat înscrisurile prezentate în speță, chestiune care ține de competența instanței de contencios administrativ. Obiectul sesizării este calitatea normei care condiționează declanșarea acestui mecanism, privită prin prisma omisiunii legiuitorului de a detalia modalitatea de stabilire și de probare a faptelor, și, implicit, întinderea protecției de care se bucură mandatul electiv în fața unei inițiative de revocare.

Autorul precizează că sintagma contestată este în vigoare, a fost aplicată în privința sa prin actul administrativ supus controlului și nu a mai format obiectul unei hotărâri a Curții Constituționale. Decizia nr. 96 din 4 octombrie 2017 a privit art. 33 și 34 din Legea nr. 436/2006 și art. 177 alin. (2) din Codul electoral nr. 1381/1997, referitoare la suspendarea din funcție a primarului, Curtea reținând cu acea ocazie caracterul excepțional al revocării, fără a examina însă condiția confirmării faptelor din perspectiva calității legii și a omisiunii legislative invocate în prezenta sesizare.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Prezenta excepție nu are un caracter abstract și nu reprezintă o *actio popularis*. Norma contestată a fost deja aplicată în privința autorului excepției, prin actul administrativ supus controlului judecătoresc, iar soluția ce se va pronunța în litigiul principal va determina dacă mandatul său, dobândit prin vot direct, va fi sau nu plasat într-o procedură de revocare. Incidența drepturilor constituționale invocate rezultă din natura și din efectele normei, care reglementează condițiile în care un mandat electiv poate fi pus în discuție înainte de termen, și privește în mod direct și personal autorul excepției, în calitate sa de primar în exercițiu a cărui revocare se solicită.

Art. 38 alin. (1) din Constituție proclamă că voința poporului constituie baza puterii de stat și se exprimă prin alegeri libere, iar alin. (3) garantează cetățenilor cu drept de vot dreptul de a fi aleși, în condițiile legii. Art. 39 alin. (1) garantează dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit și prin reprezentanți. Dreptul de a fi ales nu se epuizează în momentul validării mandatului; el cuprinde, în mod necesar, și dreptul de a exercita mandatul pe întreaga sa durată, în condițiile legii, întrucât un mandat electiv care ar putea fi pus în discuție oricând și pe orice temei ar goli de conținut însăși alegerea. Revocarea prin referendum constituie, prin definiție, o ingerință în acest drept: ea întrerupe înainte de termen exercitarea unui mandat conferit prin vot direct, iar declanșarea procedurii produce, ea însăși, efecte juridice și instituționale imediate – colectarea semnăturilor, campania, angajarea resurselor publice, afectarea autorității alesului local în raporturile cu consiliul, cu administrația și cu cetățenii. Norma care stabilește condițiile în care poate fi declanșată această procedură este, așadar, incidentă în raport cu art. 38 și art. 39, iar calitatea ei determină întinderea protecției de care se bucură mandatul.

Incidența acestor drepturi are o dimensiune suplimentară, care rezultă din art. 2 alin. (1) din Constituție. Norma contestată se situează la intersecția a două manifestări ale suveranității: voința alegătorilor exprimată la alegerea primarului și voința acelorași alegători care ar putea fi exprimată prin referendumul de revocare. Constituția cere ca ambele să fie exercitate „în formele stabilite” de ea și de lege. Atunci când legiuitorul condiționează cea de-a doua manifestare de confirmarea unor fapte „în modul stabilit”, dar omite să stabilească acest mod, echilibrul dintre cele două manifestări ale suveranității rămâne nedeterminat, iar protecția primei – a votului prin care mandatul a fost conferit – depinde de aprecierea de la caz la caz a autorității electorale.

Art. 109 alin. (1) din Constituție așază administrația publică locală pe principiile autonomiei locale și eligibilității autorităților administrației publice locale, iar art. 112 alin. (1) prevede că autonomia locală în sate și orașe se exercită prin consiliile locale alese și primarii aleși. Eligibilitatea autorităților locale are drept corolar stabilitatea mandatelor acestora: autonomia locală nu poate fi exercitată efectiv de un primar al cărui mandat ar putea fi pus în discuție în temeiul unei condiții legale al cărei conținut nu a fost determinat de legiuitor. În același sens, art. 7 § 1 din Carta europeană a autonomiei locale, ratificată de Republica Moldova, prevede că

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

statutul aleșilor locali trebuie să asigure exercițiul liber al mandatului lor, iar art. 8 limitează controlul asupra autorităților locale la controlul de legalitate, exercitat în formele și în cazurile prevăzute de lege. Norma contestată este incidentă și în raport cu aceste dispoziții, întrucât privește chiar condițiile în care mandatul unui ales local poate fi întrerupt.

Art. 23 alin. (2) din Constituție consacră dreptul fiecăruia de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, din care Curtea Constituțională a dedus, în jurisprudența sa constantă, exigențele de accesibilitate, claritate și previzibilitate a legii, componente ale principiului statului de drept consacrat de art. 1 alin. (3). Aceste exigențe se impun cu atât mai mult atunci când legea reglementează condițiile în care un mandat electiv poate fi pus în discuție. Incidenta art. 23 alin. (2) este directă și privește ambele categorii de destinatari ai normei: alesul local trebuie să poată cunoaște în ce condiții și pe baza căror constatări mandatul său poate fi supus revocării, iar cetățenii trebuie să poată cunoaște ce anume trebuie să prezinte autorității electorale pentru a declanșa procedura. Omisiunea legiuitorului de a detalia modalitatea de stabilire și de probare a faptelor afectează deopotrivă previzibilitatea normei pentru unii și pentru ceilalți, iar împrejurarea că, în litigiul principal, participanții atribuie aceleași sintagme conținuturi opuse confirmă că problema este una reală, iar nu teoretică.

Art. 16 alin. (2) din Constituție garantează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice. O condiție legală al cărei conținut nu a fost detaliat de legiuitor și care trebuie reconstituită de la caz la caz expune aleșii locali riscului unui tratament diferit în situații identice, în funcție de compunerea autorității electorale ori de instanța sesizată. Reclamantul însuși opune practicii Comisiei, confirmate judecătorește în cauza reflectată în Hotărârea CEC nr. 3342/2025, o soluție pe care o consideră contrară, pronunțată în privința grupului de inițiativă din satul Hăsnășenii Mari. Indiferent de temeinicia acestei susțineri, ea ilustrează că, în lipsa unui standard legal explicit, egalitatea de tratament a aleșilor locali vizați de inițiative de revocare nu este asigurată de lege, ci depinde de uniformitatea practicii administrative și judecătorești.

Art. 20 din Constituție garantează dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente. Acest drept presupune existența unui standard legal în raport cu care instanța să poată verifica legalitatea actului contestat. În lipsa unei detalieri legislative a modalității de probare a faptelor, controlul judecătoresc exercitat asupra hotărârilor autorității electorale – la cererea inițiatorilor sau a alesului local – riscă să se transforme dintr-un control de legalitate într-unul de apreciere, în care instanța este chemată să stabilească ea însăși standardul pe care apoi îl aplică. Art. 20 este, prin urmare, incident în privința ambelor părți ale raportului litigios.

În sfârșit, întrucât norma contestată reglementează o ingerință în exercitarea unui mandat electiv, ea trebuie să satisfacă exigențele art. 54 alin. (2) și (4) din Constituție: ingerința trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu atingă existența dreptului. Testul de proporționalitate este, prin urmare, aplicabil, iar primul său element – existența unei legi care să întrunească exigențele de calitate – este tocmai cel pus în discuție prin prezenta sesizare.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Autorul excepției structurează argumentarea potrivit pașilor recomandați de Curte: (1) dacă ingerința este prevăzută de lege; (2) dacă urmărește un scop legitim; (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scop; (4) dacă ar putea fi instituite măsuri la fel de eficiente și mai puțin intruzive; (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul urmărit. Întrucât pentru autor sintagma admite o lectură conformă Constituției, argumentarea este prezentată în două planuri: în planul principal, autorul arată că numai lectura potrivit căreia faptele trebuie confirmate prin acte ale autorităților competente satisface testul constituțional și suplinește, pe cale de interpretare, omisiunea legiuitorului; în planul subsidiar, arată că, dacă s-ar reține – astfel cum susține reclamantul – că, în lipsa detalierii legislative, sintagma nu stabilește niciun standard determinabil, ea nu ar putea constitui temei constituțional al ingerinței.

Cu privire la cerința ca ingerința să fie prevăzută de lege, atât în jurisprudența Curții Constituționale, cât și în cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, această cerință nu se reduce la existența unui text formal, ci privește calitatea acestuia: legea trebuie să fie accesibilă și formulată cu suficientă precizie pentru a permite persoanei să își regleze conduita și să prevadă, într-o măsură rezonabilă în raport cu circumstanțele, consecințele unei anumite acțiuni (*Sunday Times v. Regatul Unit*, 26 aprilie 1979, § 49; *Rekvényi v. Ungaria* [MC], 20 mai 1999, § 34). O normă care conferă unei autorități o putere de apreciere trebuie să indice întinderea acesteia cu suficientă claritate, pentru a oferi protecție împotriva arbitrarului. Curtea Constituțională a reținut în mod constant că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele ori lacunele care fac posibilă aplicarea ei arbitrară, iar atunci când legiuitorul folosește o normă de trimitere, aceasta trebuie să aibă un obiect determinat sau cel puțin determinabil.

Raportată la aceste exigențe, sintagma „fapte confirmate în modul stabilit” prezintă următoarea deficiență structurală. Legiuitorul a instituit o condiție de admisibilitate a inițiativei de revocare – confirmarea faptelor – și a indicat că această confirmare trebuie făcută „în modul stabilit”, trimitând astfel la o reglementare a modalității de stabilire și de probare a faptelor. Această reglementare nu a fost însă adoptată niciodată. Codul electoral nu arată care autorități pot constata faptele ce constituie temeiuri de revocare, prin ce acte, în ce procedură, dacă actele trebuie să fie definitive, dacă ele trebuie să preexiste inițiativei și nici dacă simpla prezentare a unor înscrisuri de către inițiatori poate echivala cu o confirmare. Legea nr. 436/2006 nu completează această lacună. Regulamentul CEC nr. 3641/2025 se limitează să ceară „acte confirmative”, fără a le determina natura – și, în orice caz, un act administrativ normativ nu ar

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

putea suplini o omisiune a legii organice într-o materie care, potrivit art. 72 alin. (3) lit. a) și b) din Constituție, este rezervată acesteia.

Consecința acestei omisiuni este că însuși conținutul condiției legale a trebuit stabilit pe cale de interpretare. Comisia Electorală Centrală, în practica sa, a reconstituit acest conținut pe cale sistematică și teleologică: termenul „confirmate” exclude simpla afirmare a faptelor și presupune o constatare preexistentă; expresia „în modul stabilit” trimite la procedurile prin care ordinea juridică stabilește oficial existența unor fapte – procedura judiciară, procedura contravențională, procedurile de control administrativ ori de integritate; iar caracterul excepțional al revocării, reținut de Curtea Constituțională în Decizia nr. 96 din 4 octombrie 2017, §§ 32–36, impune ca temeiurile de revocare să fie constatate, iar nu doar invocate. Autorul excepției împărtășește această lectură. Ea este însă contestată în litigiul principal de reclamant, care susține că, în lipsa unei reglementări exprese, norma nu prevede niciun standard, că cerința actelor oficiale ar fi o adăugire a Comisiei, că ar fi suficientă o verificare prima facie a plauzibilității faptelor și că orice înscris prezentat de inițiatori ar putea constitui o confirmare. Existența unor lecturi atât de diferite ale aceleiași sintagme, în privința unui element esențial al mecanismului de revocare, pune în discuție chiar previzibilitatea normei și arată că omisiunea legiuitorului produce efecte concrete.

Consecințele pe planul drepturilor fundamentale sunt directe. Dacă sintagma ar fi citită în sensul propus de reclamant, mandatul unui ales local investit prin vot direct ar putea fi plasat într-o procedură de revocare – cu toate efectele ei – pe baza unor simple afirmații ale părții interesate în revocare, repetabile ori de câte ori inițiatorii doresc, fără ca vreo autoritate să verifice vreodată existența unui temei real. O asemenea lectură ar lipsi sintagma de orice efect util, ar contraveni regulii potrivit căreia normele se interpretează în sensul în care produc efecte și ar transforma un mecanism excepțional de răspundere într-un instrument permanent de presiune asupra administrației locale, incompatibil cu art. 38, art. 39, art. 109 și art. 112 din Constituție și cu art. 7 § 1 din Carta europeană a autonomiei locale. Dacă, dimpotrivă, s-ar reține că, în lipsa detalierii legislative, sintagma nu are niciun conținut determinabil, ingerința în mandat ar fi lipsită de temei legal în sensul calitativ al noțiunii, iar norma nu ar putea trece de primul pas al testului de proporționalitate.

Rezultă că cerința ca ingerința să fie „prevăzută de lege” este satisfăcută numai în măsura în care omisiunea legiuitorului de a detalia modalitatea de stabilire și de probare a faptelor este suplinită printr-o lectură a sintagmei conformă Constituției, potrivit căreia faptele invocate trebuie să fie confirmate, anterior inițiativei de revocare, prin acte ale autorităților competente să le constate în procedurile prevăzute de lege – hotărâri judecătorești definitive, acte de constatare ale autorităților de control, sancțiuni aplicate în condițiile legii –, iar nu prin declarațiile, înscrisurile ori aprecierile inițiatorilor. În lipsa acestei lecturi, norma nu întrunește exigențele art. 23 alin. (2) și art. 1 alin. (3) din Constituție.

Cu privire la scopul legitim, instituirea unui mecanism de revocare a primarului prin referendum urmărește asigurarea răspunderii aleșilor locali față de comunitatea care i-a ales și protejarea intereselor comunității locale împotriva unui ales care nu își exercită în mod adecvat mandatul. Acest scop se încadrează în limitele art. 54 alin. (2) din Constituție, privind protejarea

drepturilor și libertăților altor persoane și ordinea publică. Autorul excepției nu contestă legitimitatea scopului și nici existența instituției revocării ca atare.

Cu privire la legătura rațională dintre ingerință și scop, aceasta există numai dacă revocarea sancționează abateri reale, constatate. Un mecanism care ar permite declanșarea procedurii de revocare pe baza unor afirmații neconfirmate nu ar servi scopului răspunderii, ci ar deveni un instrument de reevaluare a popularității alesului local ori de tranșare a divergențelor politice apărute în cursul mandatului – ceea ce Comisia de la Veneția a avertizat în mod expres că trebuie evitat, subliniind în Raportul CDL-AD(2019)011rev privind revocarea aleșilor locali pericolul transformării votului politic într-un substitut al procedurilor judiciare pentru acuzații care țin de competența instanțelor. Condiția confirmării faptelor este tocmai elementul normativ care asigură această legătură rațională; ea o asigură însă numai dacă are un conținut determinat. În lectura propusă de reclamant – posibilă tocmai din cauza omisiunii legiuitorului –, legătura rațională dispare, întrucât procedura ar putea fi declanșată independent de existența vreunei abateri constatate.

Cu privire la existența unor măsuri la fel de eficiente și mai puțin intruzive, condiționarea declanșării procedurii de revocare de confirmarea prealabilă a faptelor prin acte ale autorităților competente nu constituie o măsură excesivă pentru inițiatori: ea nu suprimă dreptul de inițiativă, ci îl ordonează, cerând ca revocarea unui mandat obținut prin vot direct să se sprijine pe constatări oficiale, pe care inițiatorii le pot obține prin sesizarea autorităților competente – instanțe, organe de control, Autoritatea Națională de Integritate – și le pot prezenta ulterior Comisiei. Dimpotrivă, măsura alternativă sugerată de reclamant – o verificare prima facie la înregistrare, urmată de „filtre succesive” în etapele ulterioare ale procedurii – este mai intruzivă pentru mandatul alesului local, întrucât etapele ulterioare (colectarea semnăturilor, verificarea lor, votul) privesc exclusiv suportul numeric al inițiativei, iar nu temeinicia ei, astfel încât un mandat ar fi supus întregii proceduri fără ca vreo autoritate să verifice vreodată existența unui temei de revocare. Lectura restrictivă a sintagmei este, așadar, cea care realizează echilibrul cel mai puțin intruziv între dreptul de inițiativă al cetățenilor și stabilitatea mandatului electiv.

Cu privire la proporționalitatea în sens strict, ponderarea intereselor aflate în joc confirmă aceeași concluzie. De o parte se află dreptul cetățenilor de a iniția revocarea unui ales local – drept care nu este suprimat, ci condiționat de existența unor constatări oficiale. De cealaltă parte se află voința alegătorilor exprimată la alegerea primarului, stabilitatea mandatului electiv, funcționarea administrației publice locale și protecția alesului local împotriva unor proceduri declanșate pe bază de afirmații. Într-un stat de drept, încetarea înainte de termen a unui mandat conferit prin vot direct nu poate depinde de un standard pe care legiuitorul a omis să îl stabilească și pe care nici destinatarii normei, nici autoritățile chemate să o aplice nu îl pot determina cu certitudine. Proporționalitatea este asigurată numai dacă sintagma contestată este înțeleasă ca o veritabilă condiție de admisibilitate, cu conținutul arătat mai sus; în orice altă lectură, ingerința ar atinge substanța dreptului garantat de art. 38 și art. 39 și a principiului eligibilității consacrat de art. 109 și art. 112 din Constituție, contrar art. 54 alin. (4).

Omisiunea legiuitorului afectează, totodată, art. 16 și art. 20 din Constituție. În lipsa unui standard legal explicit, aleși locali aflați în situații identice pot primi tratamente diferite, în funcție

de lectura adoptată de autoritatea electorală ori de instanța sesizată, iar controlul judecătoresc exercitat asupra hotărârilor Comisiei se desfășoară fără un reper legal obiectiv, instanța fiind pusă în situația de a stabili ea însăși conținutul condiției pe care apoi o aplică. Pronunțarea Curții Constituționale asupra sintagmei contestate ar înlătura aceste riscuri pentru toți destinatarii normei și ar oferi atât autorității electorale, cât și instanțelor reperul pe care legea nu l-a furnizat.

Pentru motivele expuse, **autorul excepției solicită Curții Constituționale să verifice constituționalitatea sintagmei „fapte confirmate în modul stabilit” din art. 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, în măsura în care legiuitorul nu a detaliat modalitatea de stabilire și de probare a faptelor care pot fundamenta inițierea revocării primarului prin referendum, și să constate că aceasta este conformă art. 1 alin. (3), art. 2, art. 7, art. 16, art. 20, art. 23 alin. (2), art. 38, art. 39, art. 54, art. 109 și art. 112 din Constituție numai în măsura în care este interpretată în sensul că faptele care constituie temeiuri de revocare trebuie să fie confirmate, anterior inițierii procedurii, prin acte ale autorităților competente să le constate în procedurile prevăzute de lege – hotărâri judecătorești definitive, acte de constatare ale autorităților de control, sancțiuni aplicate în condițiile legii –, iar nu prin declarațiile, înscrisurile ori aprecierile inițiatorilor.** În subsidiar, în măsura în care Curtea ar reține că omisiunea legiuitorului nu poate fi suplinită printr-o asemenea lectură și că sintagma nu are un conținut determinabil, autorul solicită constatarea neconstituționalității acesteia, cu indicarea, în adresa către Parlament, a obligației legiuitorului de a reglementa cu precizie modalitatea de stabilire și de probare a faptelor care pot fundamenta revocarea primarului prin referendum, perioada până la intervenția legiuitorului urmând a fi guvernată de interpretarea conformă Constituției reținută de Curte.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

Actele dosarului nr. 3-63/26, pendinte la Curtea de Apel Centru.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Chișinău

Data: 21 august 2026

Cu distinsă considerație,

Digitally signed by Dogotari Danu

Date: 2026.08.21 16:47:53 EEST

Reason: MoldSign Signature

Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

avocat Danu DOGOTARI

reprezentantul dlui Grigoraș Alexandru, primar al comunei Coșnița, raionul Dubăsari, terț în dosarul nr. 3-63/26

Notă: autorul sesizării solicită, pe o pagină aparte, anonimizarea datelor cu caracter personal (adresă, telefon, e-mail).

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHETARE

14 septembrie 2026

municipiul Chișinău

*Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ din
cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții de Apel Centru*

În componența:

Președintele completului, judecător
Judecători
Grefier

Sirbu Victoria
Cașcaval Andrei și Bagrin Lucia
Jumiga Tamara

examinând în ședință publică, cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate formulată de către avocatul Dogotari Dan în interesele terțului Grigoraș Alexandru, în cauza de contencios administrativ,

la acțiunea înaintată de Victor Aslanov împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la omisiunea Comisiei Electorale Centrale și actului administrativ aferent în ordinea prevăzută de art. 91 Cod electoral.

CONSTATĂ:

La 27 iulie 2026, ora 16:02, prin intermediul poștei electronice, Aslanov Victor, în calitate de conducător ales al grupului de inițiativă constituit la 19 iulie 2026, a depus la Curtea de Apel Centru, acțiune împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând:

- admiterea acțiunii, și judecarea cauzei cu prioritate și maximă celeritate, în conformitate cu art. 100 alin. (1) și (7) din Codul electoral, având în vedere că litigiul privește refuzul înregistrării unui subiect electoral, iar trecerea timpului poate face imposibilă exercitarea dreptului.

- obligarea Comisiei Electorale Centrale să prezinte, concomitent cu referința, dosarul administrativ integral aferent cererii nr. CEC-7/27315, inclusiv documentele electronice, opinia primarului, dovada comunicării acesteia reclamantului, procesul-verbal și înregistrarea ședinței CEC din 24 iulie 2026, rezultatele votării și materialele ce reflectă evaluarea probelor.

- anularea integrală a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4649 din 24 iulie 2026.

- dacă instanța constată că situația de fapt este pe deplin elucidată și sunt întrunite condițiile legale pentru actul favorabil, obligarea Comisiei Electorale Centrale să emită hotărârea prin care:

- să înregistreze grupul de inițiativă constituit la 19 iulie 2026, în componența de 24 de membri;
- să îl confirme pe Aslanov Victor în calitate de conducător al grupului de inițiativă;
- să includă întrebarea: „Susțineți revocarea domnului Alexandru Grigoraș din funcția de primar al comunei Cășnița, raionul Dubăsari?”;

d) să stabilească termenul de colectare a semnăturilor la 30 de zile, conform opțiunii actualizate și ratificate de membrii grupului;

e) să elibereze legitimațiile membrilor și formularele listelor de subscripție în termen de 48 de ore, potrivit pct. 140 din Regulamentul CEC nr. 3641/2025.

- în subsidiar, dacă instanța consideră că emiterea actului favorabil presupune o apreciere ce revine inițial CEC, anularea Hotărârii nr. 4649 și obligarea pârâtei să reexamineze de îndată cererea nr. CEC-7/27315, cu respectarea interpretării juridice stabilite de instanță, evaluarea individuală a tuturor probelor, delimitarea conduitei personale a primarului și aplicarea unui standard probatoriu proporțional etapei înregistrării, într-un termen compatibil cu protecția efectivă a dreptului electoral.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 27 iulie 2026, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Bagrin Lucia.

La data de 4 septembrie 2026 avocatul Dogotari Dan acționând în interesele tertului Grigoraș Alexandru a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „fapte confirmate în modul stabilit” din articolul 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022.

În motivarea cererii a indicat că prin hotărârea contestată, Comisia a respins cererea de înregistrare pentru un singur motiv: inițiatorii nu au prezentat probe care să confirme, în modul stabilit de art. 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, temeiurile de revocare pe care își sprijină inițiativa.

Potrivit acestei norme, „revocarea primarului prin referendum poate fi inițiată în cazul în care acesta nu respectă interesele comunității locale, nu exercită în mod adecvat atribuțiile de ales local prevăzute de lege, încalcă normele morale și etice, fapte confirmate în modul stabilit”.

Norma citată constituie temeiul juridic unic al actului administrativ supus controlului judecătoresc, iar conținutul sintagmei finale este chestiunea în jurul căreia se poartă întregul litigiu.

Reclamantul susține, prin cererea de chemare în judecată, că sintagma „fapte confirmate în modul stabilit” instituie un standard probatoriu nedefinit, neclar și imprevizibil, pe care inițiatorii nu l-ar fi putut anticipa, că Comisia ar fi aplicat un criteriu străin legii și că verificarea ar fi trebuit să rămână una prima facie. Comisia și tertul susțin, la rândul lor, că sintagma trimite la confirmarea faptelor prin acte ale autorităților competente.

Pentru tert, norma este suficient de clară, iar poziția expusă în referință este menținută. Ceea ce impune însă prezenta cerere nu este propria convingere a tertului, ci configurația litigiului: partea adversă a construit acțiunea tocmai pe teza ambiguității normei, susținând că sintagma nu oferă un standard determinabil și că aplicarea ei ar fi imprevizibilă. Există, prin urmare, un dubiu formulat în mod expres în fața instanței, asupra căruia aceasta urmează să se pronunțe nemijlocit.

Or, instanța de apel, judecând în primă instanță contestația împotriva hotărârii Comisiei, va trebui să stabilească ea însăși ce anume cere art. 217 alin. (3) de la inițiatorii unei proceduri de revocare și dacă standardul aplicat de Comisie este cel prevăzut de lege. Pentru ca instanța să dispună de o imagine completă și de un reper stabil în această apreciere, este necesar ca întrebarea privind calitatea normei – claritatea, precizia și previzibilitatea ei, în sensul art. 23 alin. (2) din Constituție – să primească un răspuns de la unica autoritate competentă să îl dea. Dacă instanța ar reține, în acord cu reclamantul, că sintagma este neclară, ea s-ar afla în situația de a înlătura sau de a relativiza o condiție legală în vigoare, ceea ce excedează competenței instanțelor de drept comun și ține de Curtea Constituțională.

potrivit art. 134, art. 135 și art. 140 din Constituție; dacă, dimpotrivă, ar reține că sintagma este clară, hotărârea ar rămâne expusă aceleiași critici, formulate deja de reclamant.

În ambele ipoteze, pronunțarea Curții Constituționale oferă soluției instanței fundamentul pe care litigiul, astfel cum a fost formulat, îl reclamă.

Necesitatea sesizării privește și situația concretă a terțului. Primarul este un ales local investit prin votul direct al alegătorilor, în temeiul art. 38, art. 39 și art. 112 din Constituție, iar mandatul său nu poate fi pus în discuție decât „în condițiile legii”, ceea ce presupune o lege care să întrunească exigențele de calitate prevăzute de art. 23 alin. (2).

Dacă sintagma ar fi într-adevăr susceptibilă de lecturi diferite, o eventuală incertitudine nu ar putea fi rezolvată în defavoarea titularului mandatului, iar stabilitatea mandatelor locale, care decurge din art. 109 și art. 112 din 2 Constituție și din art. 7 § 1 din Carta europeană a autonomiei locale, nu ar putea depinde de aprecierea de la caz la caz a autorității electorale ori a instanțelor. Terțul are, așadar, un interes propriu, direct și actual ca această chestiune să fie transată la nivel constituțional.

Sesizarea prezintă interes și dincolo de prezenta cauză.

Sintagma este aplicată în mod repetat de Comisie – Hotărârile nr. 3342/2025, nr. 4527/2026, nr. 4605/2026, nr. 4634/2026 și nr. 4649/2026 –, iar reclamantul invocă existența unei practici judecătorești pe care o consideră divergentă (Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2025, pe de o parte, și cauza privind grupul de inițiativă din satul Hășnășenii Mari, pe de altă parte).

Excepția de neconstituționalitate are, potrivit HCC nr. 2/2016, și o funcție preventivă, iar o pronunțare a Curții ar asigura aplicarea uniformă a normei în privința tuturor aleșilor locali, în condițiile art. 116 din Constituție.

În ce privește condițiile de admisibilitate stabilite prin HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, acestea sunt întrunite. Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție: Codul electoral nr. 325/2022 este lege organică, adoptată în temeiul art. 72 alin. (3) lit. a) din Constituție, iar sintagma contestată este în vigoare și produce efecte.

Excepția este ridicată de un participant la proces: căruia i s-a acordat acest drept. Potrivit pct. 1 din dispozitivul HCC nr. 2/2016, excepția poate fi ridicată de oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia. Terțul atras în proces în temeiul art. 205 din Codul administrativ dispune de drepturile procesuale ale participanților, iar hotărârea ce se va pronunța îi va fi opozabilă și îi va afecta direct drepturile. Curtea a reținut, de altfel, că și intervenientul accesoriu poate ridica excepția de neconstituționalitate atunci când este „direct afectat” și poate pretinde calitatea de „victimă” în sensul autonom atribuit de Curte (DCC nr. 36 din 22 martie 2022, § 30).

În prezenta cauză, terțul nu pledează în interesul altei persoane, ci în privința propriului mandat, a cărui revocare formează obiectul inițiativei examinate, fiind persoana cel mai direct vizată de conținutul art. 217 alin. (3). Se exclude, astfel, atât ipoteza unei *actio popularis*, cât și aceea a ridicării excepției pentru apărarea drepturilor unui terț (DCC nr. 90 din 23 iulie 2020, § 17, 19; DCC nr. 84 din 8 iunie 2021, § 25).

Prevederea contestată urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei și este determinantă pentru aceasta. Art. 217 alin. (3) este unicul temei al actului contestat, iar soluția asupra acțiunii – anularea ori menținerea Hotărârii nr. 4649/2026, respectiv obligarea Comisiei la înregistrarea grupului – depinde nemijlocit de conținutul atribuit sintagmei „fapte confirmate în modul stabilit”. Aplicabilitatea nu este ipotetică, norma fiind deja aplicată prin actul supus controlului, iar pertinența ei pentru dezlegarea litigiului nu este contestată de niciunul dintre

participanți, care se deosebese doar prin sensul pe care i-l atribuie (DCC nr. 51 din 8 aprilie 2021, § 18; DCC nr. 87 din 8 iunie 2021, § 23).

Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect sintagma contestată. Prin Decizie nr. 96 din 4 octombrie 2017, Curtea s-a pronunțat asupra art. 33 și 34 din Legea nr. 436/2006 și a art. 177 alin. (2) din Codul electoral nr. 1381/1997 (suspendarea din funcție a primarului), reținând, la §§ 32–36, caracterul excepțional al revocării, fără a examina însă sintagma „fapte confirmate în modul stabilit” din perspectiva calității legii. Chiar existența unei decizii anterioare nu ar constitui, de altfel, un impediment pentru examinarea unor critici noi (DCC nr. 124 din 25 noiembrie 2019, § 17; DCC nr. 22 din 27 februarie 2020, § 17).

Excepția formulează o veritabilă critică de constituționalitate, iar nu o problemă de interpretare și aplicare a legii. Ea nu privește modul în care Comisia a apreeiat înscrisurile din speță, ci structura normei: sintagma „în modul stabilit” este o normă de trimitere, iar nici Codul electoral, nici Legea nr. 436/2006, nici Regulamentul aprobat prin Hotărârea CEC nr. 3641/2025 nu cuprind o dispoziție care să stabilească expres „modul” de confirmare a faptelor ce pot fundamenta revocarea. Întrebarea adresată Curții este dacă o normă care condiționează declanșarea procedurii de revocare a unui ales local de o confirmare „în modul stabilit”, fără a indica expres acest mod, întrunește exigențele art. 23 alin. (2), coroborat cu art. 1 alin. (3), art. 38, art. 39, art. 54, art. 109 și art. 112 din Constituție, și, în caz afirmativ, care este lectura sintagmei compatibilă cu aceste dispoziții. Textul contestat, textul de referință și motivarea relației dintre ele sunt dezvoltate în sesizarea anexată, întocmită potrivit formularului Curții. Solicită admiterea cererii.

În ședința de judecată, reclamantul Aslanov Victor, fiind citat legal despre data și ora examinării cauzei, nu s-a prezentat, însă prin cerere a solicitat examinarea în lipsă.

Reprezentantul părții Comisia Electorală Centrală, Stanislav Botnari în ședința de judecată nu a obiectat importiva cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată, avocatul Dogotari Dan acționînd în interesele terțului Grigoraș Alexandru a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în sensul formulat.

Audiînd explicațiile participanților la proces și analizînd lucrările cauzei, Completul judiciar conchide că există temei de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „fapte confirmate în modul stabilit” din articolul 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022 reieșind din următoarele motive.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În temeiul art. 12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitînd-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile

contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei: d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Conform art. 134 din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova. Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției. Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

În corespundere cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

-obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

-excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

-prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

-nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate de Curte în prezenta hotărâre.

Completul observă că, obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de Dogotari Dan în interesele terțului Grigoraș Alexandru, constituie sintagma „fapte confirmate în modul stabilit” din articolul 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, care urmează a fi aplicate în prezenta speță.

Completul reține că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție și art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, instanța menționează că normele vizate de către Dogotari Dan în interesele terțului Grigoraș Alexandru, constituie obiect a controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

Completul de judecată relevă că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către partea în proces, avocatul Dogotari Dan în interesele terțului Grigoraș Alexandru, iar norma vizată nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate, urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecătii, având în vedere că instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, examinând întrunirea condițiilor necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul specializat ajunge la concluzia că, cererea formulată de avocatul Dogotari Dan în interesele terțului Grigoraș Alexandru privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, urmează a fi admisă.

În conformitate cu prevederile art. 195, 230 Cod administrativ, art. 12¹, 269-270 Cod de procedură civilă, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

DISPUNE:

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, formulată de avocatul Dogotari Dan în interesele terțului Grigoraș Alexandru, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de Victor Aslanov împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la omisiunea Comisiei Electorale Centrale și actului administrativ aferent în ordinea prevăzută de art. 91 Cod electoral

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea controlului constituționalității a sintagmei „fapte confirmate în modul stabilit” din articolul 217 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
judecător

Sîrbu Victoria

Judecători

Cașcaval Andrei

Bagrin Lucia